

OBSAH

PREDHOVOR.....	9
----------------	---

PRVÁ KAPITOLA

VZNIK ŠTÁTU	11
-------------------	----

1. Kedy môžeme hovoriť o štáte?	11
2. Spoločenské podmienky vzniku štátu	13
3. Vývoj štátu	16

DRUHÁ KAPITOLA

ŠTÁT A JEHO ZNAKY	23
-------------------------	----

1. Štátne územie	23
1.1 Hranice štátu.....	24
1.2 Spôsoby nadobudnutia územia	25
2. Obyvateľstvo	26
2.1 Občianstvo	26
2.2 Cudzinci a ich právne postavenie	31
3. Štátna moc	31
3.1 Suverenita štátnej moci	32
3.2 Legitimita štátnej moci.....	33
3.3 Legalita štátnej moci.....	34
3.4 Efektivita štátnej moci	34

TRETIA KAPITOLA

TYPY ŠTÁTOV	37
-------------------	----

1. Typológia štátov podľa ich formy	37
1.1 Monarchie.....	37
1.2 Republiky	39
2. Systém vládnutia	43

ŠTVRTÁ KAPITOLA

VNÚTORNÁ ŠTRUKTÚRA ŠTÁTU	49
--------------------------------	----

1. Unitárny štát	49
------------------------	----

1.1 Centralizované štáty	50
1.2 Decentralizované štáty	51
1.3 Územná samospráva a jej orgány	51
1.4 Autonómia.....	52
2. Zložený štát.....	53
2.1 Federácia.....	53
2.2 Reálna únia	55
2.3 Moderná únia	55
3. Zväzy štátov	57
3.1 Konfederácia	57
3.2 Personálna únia.....	58
3.3 Nadštátne spojenia štátov	58

PIATA KAPITOLA

ŠTÁTNE INŠTITÚCIE.....	61
1. Parlament.....	61
2. Hlava štátu	63
3. Vláda (ministerská rada, kabinet).....	65
4. Súdny	67
5. Kontrolné inštitúcie	69
5.1 Najvyšší kontrolný úrad.....	69
5.2 Prokuratúra (štátne zastupiteľstvo).....	70
5.3 Úrad verejného ochrancu práv	70
6. Centrálna banka	71

ŠIESTA KAPITOLA

DEMOKRACIA.....	73
1. Pojem demokracie.....	73
2. Od aténskej demokracie po súčasnosť	74
2.1 Aténska demokracia	74
2.2 Zrod modernej demokracie	75
3. Kritický pohľad na demokraciu	80
4. Priama demokracia.....	81
5. Nepriama demokracia	82

SIEDMA KAPITOLA

PRÁVNÝ ŠTÁT	89
1. Historická genéza idey právneho štátu	89
1.1 Rule of law	90
1.2 Rechtsstaat.....	91
2. Princípy právneho štátu	93
2.1 Princíp obmedzenej vlády (limited government)	94
2.2 Princíp ústavnosti a zákonnosti (legality)	94
2.3 Princíp deľby a kontroly moci	95
2.4 Garancie základných práv a slobôd	99
2.5 Princíp právnej istoty	106
2.6 Nezávislosť súdnictva.....	107
3. Súčasný stav právneho štátu vo svete a možnosti jeho výskumu	108

ÔSMA KAPITOLA

PRÁVO AKO NORMATÍVNY SYSTÉM	111
1. Čo je právo?	111
2. Systém práva	114
2.1 Právne odvetvia.....	114
2.2 Medzinárodné právo.....	119
3. Svetové právne kultúry	120
3.1 Právna kultúra kontinentálnej Európy.....	121
3.2 Anglo-americká právna kultúra.....	121
3.3 Islamská právna kultúra.....	122
3.4 Ostatné právne kultúry	123

DEVIATA KAPITOLA

PRAMENE PRÁVA	125
1. Právne predpisy	125
2. Právne precedensy	128
3. Normatívne zmluvy	131
4. Právne obyčaje	132

DESIATA KAPITOLA

TVORBA PRÁVA 135

1. Autoritatívna tvorba práva
v legislatívnom procese 135
 - 1.1 Legislatívna iniciatíva 136
 - 1.2 Prerokovanie návrhu 137
 - 1.3 Hlasovanie o návrhu 138
 - 1.4 Podpísanie (signácia) schváleného návrhu 138
 - 1.5 Vyhlásenie (publikácia) zákona 139
 - 1.6 Vývoj legislatívnej činnosti Národnej rady
Slovenskej republiky 140
2. Konsenzuálna tvorba práva 141
3. Spontánne vytváranie práva 142

JEDENÁSTA KAPITOLA

REALIZÁCIA A APLIKÁCIA PRÁVA 143

1. Realizácia práva a právne vzťahy 143
 - 1.1 Právny vzťah a jeho vznik, zmena a zánik 143
 - 1.2 Subjekty právneho vzťahu 145
 - 1.3 Objekty právneho vzťahu 150
 - 1.4 Právne skutočnosti 152
2. Výklad práva 164
 - 2.1 Subjekty výkladu práva 164
 - 2.2 Metódy výkladu práva 166
 - 2.3 Rozsah a hlavné princípy výkladu práva 168
3. Aplikácia práva 169
 - 3.1 Občianske súdne konanie 170
 - 3.2 Trestné a priestupkové konanie 171
 - 3.3 Správne konanie 172
 - 3.4 Proces aplikácie práva 173

DVANÁSTA KAPITOLA

EURÓPSKA ÚNIA A JEJ PRÁVNÝ SYSTÉM 181

1. História európskej integrácie 181

2. Inštitucionálna štruktúra Európskej únie	184
2.1 Hlavné orgány EÚ.....	185
2.2 Ostatné inštitúcie EÚ.....	186
3. Právny základ Európskej únie.....	188
3.1 Primárne právo EÚ	190
3.2 Sekundárne právo EÚ	190
 SLOVO NA ZÁVER.....	 192
POUŽITÁ LITERATÚRA	193
O AUTOROCH.....	200